

РЕШЕНИЕ

№ 1122

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа М.-Тонева
Георги Стоев

при участието на секретаря Кристина П. Георгиева
като разгледа докладваното от Пепа М.-Тонева Въззивно гражданско дело № 20231100502339 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 12992 от 17.11.2022 г. по гр.д. № 23316/2022 г. Софийски районен съд, 85 състав отхвърлил предявените от К. М. М., ЕГН *****, срещу „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, искове с правно основание чл. 439 ГПК за признаване за установено, че ответникът няма право на принудително изпълнение срещу ищеца за сумите, за които е издаден изпълнителен лист от 02.09.2014 г. по гр.д. № 5726/2014 г. по описа на СРС, 69 състав и е образувано изп.д. № 20147860401273 по описа на ЧСИ М.М., с рег. № 786, а именно: 2 446.38 лв. – главница за периода от 01.12.2010 г. до 30.04.2013 г., и 289.54 лв. – законна лихва за периода от 01.02.2011 г. до 16.01.2014 г. На основание чл. 78, ал. 8 вр. ал. 3 ГПК ищцата е осъдена да заплати на ответника сумата от 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ищцата К. М. М., която го обжалва изцяло с оплаквания за неправилност - неправилно приложение на материалния закон и съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Районният съд неправилно приел, че приложимата в случая давност е петгодишна. Нямаło проведено съдебно производство с влязло в сила

решение, поради което нямало законово основание за прилагане на чл. 117, ал. 2 ЗЗД. Неправилен бил и изводът на съда, че давността е прекъсната с действие след настъпила перемпция. Това обезсмисляло настъпилата перемпция по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК. Освен това налагането на безрезултатни запори, както и насрочването на опис и оценка на движими вещи, които фактически не са били осъществени, не прекъсвали давността. Молбата на вискателя не отговаряла на изискванията на закона да съдържа конкретно посочено имущество, което да бъде запорирано и не прекъсвала давността. Имало и константна съдебна практика, че действия на ЧСИ срещу несеквестрируемо имущество на длъжника било незаконосъобразно и не прекъсвало давността. В случая не били извършвани никакви изпълнителни действия в период, по-дълъг от пет години, считано от датата на влизане в сила на заповедта. Поради това моли съда да отмени атакуваното решение и вместо него постанови друго, с което да уважи предявления иск. Претендира разноси за двете инстанции, като за тези във въззивното производство представя списък по чл. 80 ГПК.

Въззиваемата страна „Т.С.” ЕАД с отговор по реда на чл. 263, ал. 1 ГПК оспорва жалбата и моли съда да потвърди атакуваното решение като правилно. Претендира юрисконсултско възнаграждение за въззивното производство съгласно списък по чл. 80 ГПК. Прави евентуално възражение за прекомерност по смисъла на чл. 78, ал. 5 ГПК на претендирано от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

За да се произнесе по основателността на жалбата, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД като въззивна инстанция обсъди събраните по делото доказателства съобразно чл. 235, ал. 2 и 3 и чл. 12 ГПК, във връзка с изтъкнатите доводи, при което намира за установено следното:

Съдът е сезиран с отрицателни установителни иски с правно основание чл. 124, ал. 1 вр. чл. 439 ГПК за признаване за установено, че ответникът няма право на принудително изпълнение срещу ищеца за сумите, за които е издаден изпълнителен лист от 02.09.2014 г. по гр.д. № 5726/2014 г. по описа на СРС, 69 състав и въз основа на който е образувано изп.д. №

20147860401273 по описа на ЧСИ М.М., с рег. № 786 - сумата 2 446.38 лв. – главница за периода от 01.12.2010 г. до 30.04.2013 г., и сумата 289.54 лв. – законна лихва за периода от 01.02.2011 г. до 16.01.2014 г.

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон (т. 1 на Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС).

Атакуваното решение е валидно и допустимо. Въззивният съд напълно споделя изложените от СРС мотиви, към които на основание чл. 272 ГПК препраща, а с оглед оплакванията в жалбата следва да посочи следното:

По отношение на вземане, за което е издадена заповед за изпълнение, влязла в сила в хипотезата на чл. 416, ал. 1, пр. 1 ГПК - поради неподаване на възражение от длъжника в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК или поради оттегляне на възражението, е приложима нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД. Същата предвижда, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога 5 години. Това важи за всички съдебно установени вземания, вкл. за лихвите. Заповедта за изпълнение замества съдебното решение като изпълнително основание, но при оспорването ѝ от длъжника чрез възражение по реда на чл. 414 ГПК проверката дали вземането съществува се извършва в общия исков процес по реда на чл. 422 ГПК. По силата на чл. 416, ал. 1 ГПК, когато възражение не е подадено, както е и в случая, заповедта за изпълнение влиза в сила. Не е налице изрична правна норма, която да предвижда, че съществуването на вземането в този случай е установено със сила на пресъдено нещо. Следва да се съобрази обаче, че ако длъжникът не възрази в рамките на установения в чл. 414, ал. 2 ГПК преклузивен срок, заповедта се стабилизира („влиза в сила“ по терминологията на закона), като се получава ефект, близък до силата на пресъдено нещо, тъй като единствената възможност за оспорване на вземането въз основа на настъпили преди издаване на заповедта факти са основанията на иска по чл. 424 ГПК - новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства. Извън иска по чл. 424 ГПК длъжникът не може да се ползва от друга форма на искова защита, с която да оспорва вземането въз

основа на настъпили преди издаване на заповедта факти. Този режим се различава от регламентирания в ГПК (отм.) във връзка с издаването на изпълнителен лист въз основа на несъдебно изпълнително основание, в който се предвиждаше възможност за предявяване на иски - чл. 252 ГПК (отм.), чл. 254 ГПК (отм.), чл. 255 ГПК (отм.), които не се преклудират със специални срокове. Съгласно сега действащия ГПК обаче, с изтичане на преклузивния срок за подаване на възражение против заповедта се получава крайният ефект именно на окончателно разрешен правен спор относно съществуването на вземането. В този смисъл е и трайната вече практика на ВКС (решение № 118 от 07.07.2022 г. по гр. д. № 4063/2021 г., III ГО, решение № 37 от 24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г., IV ГО, решение № 3 от 04.02.2022 г. по гр. д. № 1722/2021 г., IV ГО, решение № 50295 от 23.01.2023 г. по гр. д. № 1030/2022 г., IV ГО и др.) - давността за вземанията по влязла в сила заповед за изпълнение в хипотезата на чл. 416, ал. 1, пр. 1 ГПК е петгодишна и започва да тече от влизане в сила на заповедта за изпълнение.

Чл. 116 ЗЗД предвижда, че давността се прекъсва: с признаване на вземането от длъжника (б. „а”), с предявяване на иск или възражение или на искане за почване на помирително производство (б. „б”), и с предприемане на действия за принудително изпълнение (б. „в”).

Съгласно Постановление № 3/1980 г. на Пленума на Върховния съд, под „съдебен процес” по смисъла на чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД следва да се разбира не само исковия, но и изпълнителния процес, поради което погасителна давност не тече и докато трае изпълнителният процес относно вземането. С Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС Постановление № 3/1980 г. на Пленума на Върховния съд е обявено за изгубило сила.

Според т. 10 на Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на две години и изпълнителното производство е прекратено по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие. В хипотезата на чл. 116, б. „в” ЗЗД давността се прекъсва с предприемането на кое да е

изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ: насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитори, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н., до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др. При изпълнителния процес давността се прекъсва многократно – с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие, изграждащо съответния способ. Искането да бъде приложен определен изпълнителен способ прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, но по изричната разпоредба на закона давността се прекъсва с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение. За разлика от исковия процес, в изпълнителния процес давността не спира, защото кредиторът може да избере дали да действа (да иска нови изпълнителни способности, защото все още не е удовлетворен), или да не действа (да не иска нови изпълнителни способности). Когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на 2 години, изпълнителното производство се прекратява на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК. Прекратяването на изпълнителното производство поради т.нар. „перемпция“ настъпва по силата на закона, а съдебният изпълнител може само да прогласи в постановление вече настъпилото прекратяване, когато установи осъществяването на съответните правнорелевантни факти. Без правно значение е дали съдебният изпълнител ще постанови акт за прекратяване на принудителното изпълнение и кога ще направи това. Прекратяването на изпълнителното производство става по право, като новата давност е започнала да тече от предприемането на последното по време валидно изпълнително действие.

Съгласно Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023 г. по тълк. д. № 3/2020 г., ОСГТК на ВКС, погасителната давност не тече докато

трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г., ОСГТК на ВКС.

В практиката на ВКС след приемане на Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС (решение № 37 от 24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г., IV ГО, решение № 127 от 12.07.2022 г. по гр. д. № 2884 от 2021 г., III ГО, решение № 3/04.02.2022 г. по гр. д. № 1722/2021 г., IV ГО, решение № 257/30.04.2020 г. по гр. д. № 694/2019 г., III ГО, решение № 60282/19.01.2022 г. по гр. д. № 903/2021 г., III ГО, решение № 126 от 28.06.2022 г. по гр. д. № 3409/2021 г., III ГО и др.) се приема, че перемпцията и давността са отделни правни институти, като перемпцията е без правно значение за давността. Общото между тях е, че едни и същи факти могат да имат значение както за перемпцията, така и за давността. Те са обаче два различни правни института, уреждат различни по характер срокове (давностен и преклузивен), като срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК не е произведен от давностния по чл. 110 ЗЗД, и са с различни правни последици: давността изключва принудителното изпълнение (но пред съдебния изпълнител длъжникът не може да се позове на нея и съдебният изпълнител не може да я зачете), а перемпцията не го изключва - тя предполага неудовлетворена нужда от принудително изпълнение, но въпреки това съдебният изпълнител е длъжен да я зачете. Съгласно чл. 116, б. „в“ ЗЗД давността се прекъсва във всички случаи от момента на предприемане на действия за принудително изпълнение, и то независимо от по-нататъшната съдба на тези действия. Перемирането е основание за прекратяване на процесуалното правоотношение по изпълнителното производство, но то не заличава ефекта от предприетите принудителни действия (резултатни или безрезултатни), с които е прекъсвана давността за изпълняемото право - този ефект се запазва и се отчита при възражение за изтекъл давностен срок.

Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ - той дължи подчинение на представения и намиращ се у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново - отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Необразуването на ново изпълнително дело с нищо не

вреди на кредитора, нито ползва или вреди на длъжника, тъй като давността е свързана с поведението на кредитора и не се влияе от поведението на други лица. Последниците при перемпция по [чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК](#) са от процесуален характер - изпълнителният лист не губи характера си на изпълнително основание, а материалното право на вискателя продължава да съществува. Давността за вземането в изпълнителния процес се прекъсва с всяко редовно и своевременно направено искане, респ. предприето изпълнително действие ([чл. 116, б. „в“ ЗЗД](#)), от който момент започва да тече новата давност (т. 10 от [ТР № 2/26.06.2015 г. по т. д. № 2/2013 г. на ОСГТК](#)), а 2-годишният срок за перемпция ([чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК](#)) започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение (включително доброволно - напр. при постигнато споразумение между страните), т.е. осъществяването на всички поискани способи е приключило (успешно или неуспешно), или поисканите не могат да се осъществят по причина, за която вискателят отговаря – след направено искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и др., и така осуetyа неговото изпълнение. Когато и да е поискано и предприето съответното изпълнително действие, съдебният изпълнител е длъжен да го осъществи - в рамките на изпълнително дело или в образувано отделно производство. Дали е перемирано изпълнителното дело е без правно значение, тъй като съдебният изпълнител дължи подчинение на представения му изпълнителен лист. Прекъсването на погасителната давност в хипотезата на [чл. 116, б. „в“ ЗЗД](#) не зависи от по-късно настъпила перемпция, респ. предприетите и по перемирано дело изпълнителни действия на общо основание имат прекъсващ давността ефект.

В случая по делото се установява, че въз основа на влязлата в сила (най-късно на 02.09.2014 г.) заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК кредиторът се е снабдил с изпълнителен лист от 02.09.2014 г. и на 26.09.2014 г. е инициирал образуването на изп. д. № 20147860401273 по описа на ЧСИ М.М., с рег. № 786 на КЧСИ. Противно на поддържаното от въззивницата, молбата за образуване е редовна, тъй като с нея е извършено възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ. Редовната молба прекъсва давността в хипотезата на [чл. 116, буква „в“ ЗЗД](#) - в този смисъл са мотивите към т. 10 от Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в които е посочено, че искането да бъде приложен определен изпълнителен способ, вкл.

възлагането по чл. 18 ЗЧСИ, прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да приложи изпълнителния способ, съответно да определи такъв при възлагане.

По силата на ППВС № 3/18.11.1980 г. давността е спряла да тече на основание чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД, което спиране е преустановено съгласно Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023 г. по тълк. д. № 3/2020 г., ОСГТК на ВКС, от момента на отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от Тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС – т.е. от 26.06.2015 г.

След тази дата давността е прекъсвана с налагането на запори върху трудовото възнаграждение на длъжника със запорни съобщения от 27.07.2016 г. и 17.10.2018 г., с налагането на запори върху вземанията на длъжника по банкови сметки със запорни съобщения от 17.10.2018 г., считано от датата на поискването им от вискателя – съответно от 09.02.2016 г. и от 12.04.2017 г., както и с наложения на 11.11.2021 г. запор върху вземания по банкова сметка на длъжника (по запорно съобщение от 18.11.2021 г.).

Противно на поддържаното в жалбата, дали наложените запори са били резултатни или безрезултатни е без значение за прекъсването на давността – чл. 116, б. „в“ ЗЗД изисква само предприемане на действие за принудително изпълнение, не и резултатност на предприетото действие. В този смисъл е и цитираната по-горе практика на ВКС, а същият извод следва и от разясненията, дадени с т. 5 на Тълкувателно решение № 3 от 10.07.2017 г. по тълк.д. № 3/2015 г., ОСГТК на ВКС - изпращането на запорно съобщение до банка в хипотезата, при която съдебният изпълнител е получил на основание чл. 508, ал. 1 ГПК отговор, че длъжникът няма сметка в съответната банка, представлява действие по налагане на запор; Запорът се счита наложен само с разпореждането на съдебния изпълнител и с получаване на запорното съобщение от третото задължено лице, което е видно от изричните разпоредби на чл. 450, ал. 3 и чл. 507 ГПК по отношение на момента, от който запорът поражда действие, като законът не свързва това действие със съществуването на вземането.

Налагането на запор върху несеквестрируемо имущество на длъжника действително е незаконосъобразно, но това е неотносимо за факта на наложения запор, респ. за прекъсването на давността. Опис на движими вещи

не е насрочван по процесното изпълнително дело, поради което доводите в жалбата в тази връзка не следва да се обсъждат.

Неоснователен е и поддържаният в жалбата довод, че наложеният след перемирането на изпълнителното производство заповест за вземания не е действие, прекъсващо давността. Както беше посочено по-горе, предприетите и по перемирано дело изпълнителни действия на общо основание имат прекъсващ давността ефект. С наложения на 11.11.2021 г. заповест 5-годишната давност отново е прекъсната, която към датата на даване ход на устните състезания във въззивната инстанция не е изтекла. Предявените иски с правно основание чл. 124, ал. 1 вр. чл. 439 ГПК са неоснователни и подлежат на отхвърляне.

Предвид съпадението на крайните изводи на двете инстанции, атакуваното решение следва да бъде потвърдено.

При този изход, разноси за настоящата инстанция се следват на въззиваемия, който е претендирал присъждане на юрисконсултско възнаграждение. По реда на чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37, ал. 1 ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, съобразно извършената от юрисконсулт дейност в настоящата инстанция, въззивният съд определя размер на възнаграждението от 100 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 12992 от 17.11.2022 г., постановено по гр.д. № 23316/2022 г. на Софийски районен съд, 85 състав.

ОСЪЖДА К. М. М., ЕГН *****, гр. София, ж.к. „****“, бл. *****, да заплати на „Т.С.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“, на основание чл. 78 ГПК сумата **100.00 лв.** (сто лева), представляваща разноси за въззивното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____